Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 10. augusta 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Naliehavé prejudiciálne konanie – Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach – Európsky zatykač – Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Postupy odovzdávania medzi členskými štátmi – Podmienky výkonu – Dôvody na nepovinné nevykonanie – Článok 4a ods. 1 vložený rámcovým rozhodnutím 2009/299/SVV – Zatykač vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody – Pojem ‚konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia' – Dotknutá osoba, ktorá sa osobne zúčastnila na prvostupňovom konaní – Odvolacie konanie obsahujúce opätovné preskúmanie veci samej – Zatykač, ktorý neposkytuje žiadne informácie umožňujúce overiť, či bolo v odvolacom konaní dodržané právo odsúdenej osoby na obhajobu"

Vo veci C-270/17 PPU,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) z 18. mája 2017 a doručený Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s konaním týkajúcim sa výkonu európskeho zatykača vydaného na

Tadasa Tupikasa,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory J. L. da Cruz Vilaça, sudcovia M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits a F. Biltgen (spravodajca),

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. júla 2017,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– T. Tupikas: v zastúpení: B. Kuppens, advocaat,

– Openbaar Ministerie, v zastúpení: K. van der Schaft a U. E. A. Weitzel, splnomocnení zástupcovia,

– holandská vláda, v zastúpení: M. Noort a M. Bulterman, splnomocnené zástupkyne,

– Írsko, v zastúpení: J. Quaney, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci C. Noctor, BL,

– litovská vláda, v zastúpení: K. Dieninis, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: holandčina.

– Európska komisia, v zastúpení: R. Troosters a S. Grünheid, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 26. júla 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2002/584“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci výkonu európskeho zatykača, ktorý vydal Klaipėdos apygardos teismas (Krajský súd Klaipeda, Litva) na pána Tadasa Tupikasa na účely výkonu trestu odňatia slobody v Litve, pričom tento európsky zatykač má byť vykonaný v Holandsku.

Právny rámec

Medzinárodné právo

EDĽP

3 Pod nadpisom „Právo na spravodlivé súdne konanie“ článok 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDĽP“) stanovuje:

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

2. Každý, kto je obvinený z trestného činu, považuje sa za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

3. Každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu;

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo ak týmto jazykom nehovorí.“

Právo Únie

Charta

4 Články 47 a 48 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) sú súčasťou jej hlavy VI nazvanej „Spravodlivosť“.

5 Podľa článku 47 Charty, nazvaného „Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces“:

„Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

…“

6 Vysvetlivky k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17, ďalej len „vysvetlivky k Charte“) v súvislosti s článkom 47 Charty druhým odsekom spresňujú, že toto ustanovenie zodpovedá článku 6 ods. 1 EDĽP.

7 Vysvetlivky k Charte v súvislosti s uvedeným článkom 47 uvádzajú, že „v práve Únie nie je právo na spravodlivý proces obmedzené len na spory, ktoré sa vzťahujú na práva a povinnosti občianskoprávneho charakteru. Toto je jeden z dôsledkov skutočnosti, že Únia je spoločenstvo založené na zásade právneho štátu, ako to bolo vyslovené Súdnym dvorom v jeho [rozsudku z 23. apríla 1986, Les Verts/Parlament (294/83, EU:C:1986:166)]. Avšak s výnimkou rozsahu ich pôsobnosti sa záruky priznané EDĽP uplatňujú podobným spôsobom v rámci Únie“.

8 Článok 48 Charty, nazvaný „Prezumpcia neviny a právo na obhajobu“ stanovuje:

„1. Každý, kto je obvinený, sa považuje za nevinného, kým jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

2. Každý, kto je obvinený, má zaručené právo na obhajobu.“

9 Vysvetlivky k Charte v tejto súvislosti spresňujú:

„Článok 48 je rovnaký ako článok 6 ods. 2 a 3 EDĽP…

…

V súlade s článkom 52 ods. 3 charty má toto právo rovnaký význam a rozsah pôsobnosti ako právo zaručené EDĽP.“

10 Článok 51 Charty s nadpisom „Rozsah pôsobnosti“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie…“

11 Článok 52 Charty s názvom „Rozsah a výklad práv a zásad“ znie:

„1. Akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.

…

3. V rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v [EDĽP], zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv.

…

7. Súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty.“

Rámcové rozhodnutia 2002/584 a 2009/299

12 Odôvodnenia 1, 5, 6, 8, 10 a 12 rámcového rozhodnutia 2002/584 znejú:

„(1) podľa záverov Európskej rady v Tampere z 15. a 16. októbra 1999, najmä ich bodu 35, by sa mal zrušiť formálny postup vydávania osôb medzi členskými štátmi v prípade osôb, ktoré unikajú pred spravodlivosťou po tom, ako boli s konečnou platnosťou odsúdené a vydávacie postupy by sa mali urýchliť v prípade osôb podozrivých zo spáchania trestného činu;

…

(5) … zavedenie nového zjednodušeného systému vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb pre účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitosť a prípadné prieťahy pri existujúcich vydávacích postupoch;…

(6) európsky zatykač zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou ako ‚základný kameň‘ spolupráce v oblasti súdnictva;

…

(8) rozhodnutia o výkone európskeho zatykača musia podliehať dostatočným kontrolám, čo znamená, že súdny orgán členského štátu, v ktorom bola požadovaná osoba zatknutá, vydá rozhodnutie o jej vydaní [odovzdaní – *neoficiálny preklad*];

…

(10) mechanizmus európskeho zatykača je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi; jeho vykonávanie sa môže pozastaviť iba v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušovania zásad uvedených v článku 6 ods. 1 [EÚ (zmenenom, teraz článku 2 ZEÚ)] jedným z členských štátov, zisteného Radou v zmysle článku 7 ods. 1 [EÚ (zmeneného, teraz článku 7 ods. 2 ZEÚ)], s následkami uvedenými v článku 7 ods. 2 zmluvy;

…

(12) toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 [EÚ] a vyjadrené v Charte…, najmä jej Kapitoly VI; nič v tomto rámcovom rozhodnutí sa nemôže vykladať ako zákaz odmietnutia odovzdať osobu, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, keď existujú dôvody domnievať sa, na základe objektívnych skutočností, že uvedený zatykač bol vydaný s cieľom trestného stíhania alebo potrestania osoby z dôvodu jej pohlavia, rasy, náboženského vyznania, etnického pôvodu, národnosti, jazyka, politického zmýšľania alebo sexuálnej orientácie, alebo že postavenie tejto osoby môže byť predpojaté [sa môže zhoršiť – *neoficiálny preklad*] z niektorého z uvedených dôvodov;

…“

13 Článok 1 tohto rámcového rozhodnutia nazvaný „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“ stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

2. Členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 [EÚ].“

14 V článkoch 3, 4 a 4a uvedeného rámcového rozhodnutia sú stanovené dôvody na povinné a nepovinné nevykonanie európskeho zatykača.

15 V rámcovom rozhodnutí 2009/299 sú spresnené dôvody, na základe ktorých môže vykonávajúci súdny orgán členského štátu odmietnuť výkon európskeho zatykača, ak sa dotknutá osoba nezúčastnila na konaní. Jeho odôvodnenia 1, 2, 4 až 8, 14 a 15 znejú:

„(1) Právo obvinenej osoby byť prítomná na konaní je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie ustanoveného v článku 6 [EDĽP], ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva. [Ten] tiež vyhlásil, že právo obvinenej osoby byť prítomná na konaní nie je absolútne a obvinená osoba sa môže za určitých okolností z vlastnej slobodnej vôle výslovne alebo konkludentne, avšak jednoznačne, vzdať uvedeného práva.

(2) V rôznych rámcových rozhodnutiach, ktorými sa vykonáva zásada vzájomného uznávania konečných justičných rozhodnutí, sa otázka rozhodnutí vydaných v konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, neupravuje jednotne. Táto rôznorodosť by mohla sťažiť prácu právnikov v praxi a byť prekážkou justičnej spolupráce.

…

(4) Je preto potrebné ustanoviť jasné a spoločné dôvody odmietnutia uznania rozhodnutí vydaných v konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila. Toto rámcové rozhodnutie má za cieľ upresniť vymedzenie takýchto spoločných dôvodov, ktoré vykonávajúcemu orgánu umožnia vykonať rozhodnutie napriek neprítomnosti dotknutej osoby na konaní pri úplnom rešpektovaní práva tejto osoby na obhajobu. Účelom tohto rámcového rozhodnutia nie je upraviť formy a metódy vrátane procesných požiadaviek, ktoré sa využívajú na dosiahnutie výsledkov vymedzených v tomto rámcovom rozhodnutí a ktoré sa spravujú vnútroštátnym právom členských štátov.

(5) Takéto zmeny si vyžadujú zmenu a doplnenie platných rámcových rozhodnutí, ktorými sa vykonáva zásada vzájomného uznávania konečných justičných rozhodnutí. Nové ustanovenia by mali byť tiež základom pre budúce nástroje v tejto oblasti.

(6) Ustanovenia tohto rámcového rozhodnutia, ktorými sa menia a dopĺňajú iné rámcové rozhodnutia, stanovujú podmienky, za ktorých by sa uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, nemali odmietnuť. Ide o alternatívne podmienky; ak je jedna z podmienok splnená, vydávajúci orgán vyplnením zodpovedajúcej časti európskeho zatykača alebo príslušného osvedčenia iného rámcového rozhodnutia dáva záruku, že požiadavky boli alebo budú splnené, čo by malo na účely výkonu rozhodnutia na základe zásady vzájomného uznávania stačiť.

(7) Uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, by sa nemali odmietnuť, ak bola dotknutá osoba osobne predvolaná a tým informovaná o stanovenom termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo ak sa jej inými prostriedkami skutočne doručili úradné informácie o stanovenom termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že táto osoba si bola vedomá plánovaného konania. V tejto súvislosti sa predpokladá, že dotknutej osobe sa museli takéto informácie doručiť ‚včas', teda v dostatočnom časovom predstihu, aby sa jej umožnilo zúčastniť sa konania a účinne uplatniť svoje právo na obhajobu.

(8) Právo na spravodlivé súdne konanie obvinenej osoby je zaručené [EDĽP], ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva. Toto právo zahŕňa právo dotknutej osoby byť osobne prítomná na konaní. Aby mohla toto právo uplatniť, musí dotknutá osoba o stanovenom termíne konania vedieť. Podľa tohto rámcového rozhodnutia by vedomosť dotknutej osoby o konaní mal každý členský štát zabezpečiť v súlade so svojím vnútroštátnym právom, pričom sa predpokladá, že to musí byť v súlade s požiadavkami tohto dohovoru. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva by sa pri zvažovaní, či je spôsob poskytnutia informácie postačujúci na to, aby sa zabezpečila vedomosť dotknutej osoby o konaní, mohla prípadne venovať osobitná pozornosť aj snahe dotknutej osoby získať informáciu, ktorá jej bola určená.

…

(14) Toto rámcové rozhodnutie sa obmedzuje na upresnenie vymedzenia dôvodov odmietnutia uznania v nástrojoch, ktorými sa vykonáva zásada vzájomného uznávania. Preto je pôsobnosť ustanovení, ako napríklad ustanovení o práve na obnovu konania, obmedzená na vymedzenie týchto dôvodov odmietnutia uznania. Ich cieľom nie je harmonizácia vnútroštátnych právnych predpisov. Týmto rámcovým rozhodnutím nie sú dotknuté budúce nástroje Európskej únie určené na aproximáciu právnych predpisov členských štátov v oblasti trestného práva.

(15) Dôvody odmietnutia uznania sú nepovinné. Miera uváženia členských štátov pri transpozícii týchto dôvodov do vnútroštátneho práva sa však riadi najmä právom na spravodlivé súdne konanie pri zohľadnení celkového cieľa tohto rámcového rozhodnutia posilniť procesné práva osôb a uľahčiť justičnú spoluprácu v trestných veciach…"

16 Podľa článku 1 rámcového rozhodnutia 2009/299 s názvom „Ciele a rozsah pôsobnosti“:

„1. Cieľom tohto rámcového rozhodnutia je posilniť procesné práva osôb, voči ktorým prebieha trestné konanie, a zároveň uľahčiť justičnú spoluprácu v trestných veciach, a najmä zlepšiť vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí medzi členskými štátmi.

2. Týmto rámcovým rozhodnutím sa nemení povinnosť rešpektovať základné práva a všeobecné právne zásady zakotvené v článku 6 zmluvy, vrátane práva osôb, voči ktorým prebieha trestné konanie, na obhajobu, a všetky povinnosti justičných orgánov v tomto ohľade zostávajú nedotknuté.

3. Rámcové rozhodnutie ustanovuje spoločné pravidlá uznávania a/alebo výkonu justičných rozhodnutí, ktoré boli vydané v jednom členskom štáte (členský štát pôvodu) po konaní, na ktorom dotknutá osoba nebola prítomná, v druhom členskom štáte (vykonávajúci členský štát)…“

17 Článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 bol vložený článkom 2 rámcového rozhodnutia 2009/299 a je nazvaný „Rozhodnutia vydané v konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila“. V odseku 1 tohto článku sa stanovuje:

„Vykonávajúci súdny orgán môže tiež odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, ak sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, okrem prípadov, keď sa v európskom zatykači uvádza, že dotknutá osoba v súlade s ďalšími procesnými požiadavkami vymedzenými vo vnútroštátnom práve členského štátu pôvodu:

a) bola včas:
   i) buď osobne predvolaná, a tým informovaná o stanovenom termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa jej inými prostriedkami skutočne doručili úradné informácie o stanovenom termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že si bola vedomá plánovaného konania,

   a

   ii) informovaná o tom, že možno vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania;

alebo

b) vedomá si plánovaného konania splnomocnila právneho zástupcu, ktorý bol buď vymenovaný dotknutou osobou, alebo ustanovený štátom, aby ju obhajoval v konaní, a tento právny zástupca ju v konaní skutočne obhajoval;

alebo

c) po tom, ako sa jej doručilo rozhodnutie a bola výslovne poučená o práve na obnovu konania alebo odvolanie, na ktorých má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového:
   i) výslovne uviedla, že proti rozhodnutiu nepodáva opravný prostriedok,

   alebo

   ii) nepodala návrh na obnovu konania alebo odvolanie v rámci príslušnej lehoty;

alebo

d) rozhodnutie jej nebolo osobne doručené, ale:
   i) rozhodnutie sa jej osobne doručí bezodkladne po odovzdaní a bude výslovne poučená o svojom práve na obnovu konania alebo odvolanie, na ktorých má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového,

   a
   ii) bude poučená o lehote, v ktorej musí podať návrh na obnovu konania alebo odvolanie, ako sa uvádza v príslušnom európskom zatykači.“

18 Článok 8 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 znie:

„Európsky zatykač obsahuje nasledujúce informácie stanovené v súlade s formou, obsiahnutou v prílohe:

a) totožnosť a štátnu príslušnosť vyžiadanej osoby;

b) názov, adresu, telefónne a faxové číslo a e-mailovú adresu vydávajúceho súdneho orgánu;

c) dôkaz o vykonateľnom rozsudku, zatykači alebo inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom, ktoré spadá do rozsahu článkov 1 a 2;

d) charakter a skutkovú podstatu trestného činu, najmä vo vzťahu k článku 2;

e) opis okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný, vrátane času, miesta a miery účasti vyžiadanej osoby na trestnom čine;

f) uložený trest, ak existuje konečný rozsudok, alebo určený rozsah trestov pre trestný čin podľa práva vydávajúceho členského štátu;

g) prípadne iné následky trestného činu.“

19 Článok 15 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Rozhodnutie o odovzdaní“, stanovuje:

„1. Vykonávajúci súdny orgán rozhodne v lehotách a za podmienok definovaných v tomto rámcovom rozhodnutí o tom, či osobu odovzdá.

2. Ak vykonávajúci súdny orgán považuje informácie oznámené vydávajúcim členským štátom [členským štátom vydávajúcim zatykač – *neoficiálny preklad*] za nedostatočné na rozhodnutie o vydaní [odovzdaní – *neoficiálny preklad*], požiada o urýchlené doplnenie ďalších potrebných informácií, najmä s ohľadom na články 3 až 5 a článok 8, a môže stanoviť lehotu na ich prijatie, berúc do úvahy potrebu dodržania lehôt stanovených v článku 17.

3. Vydávajúci súdny orgán môže kedykoľvek [zároveň – *neoficiálny preklad*] zaslať vykonávajúcemu súdnemu orgánu ďalšie užitočné informácie.“

20 Podľa článku 17 uvedeného rámcového rozhodnutia:

„1. Európsky zatykač sa prejednáva a vykonáva ako naliehavá záležitosť.

2. V prípadoch, ak vyžiadaná osoba súhlasí so svojím odovzdaním, konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača sa prijme v lehote 10 dní po prejavení súhlasu.

3. V ostatných prípadoch konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača sa prijme v lehote 60 dní po zatknutí vyžiadanej osoby.

4. Ak sa v osobitných prípadoch európsky zatykač nemôže vykonať v lehotách stanovených v odseku 2 alebo 3, vykonávajúci súdny orgán to okamžite oznámi vydávajúcemu súdnemu orgánu, pričom uvedie dôvody prieťahu. V takom prípade lehoty sa môžu predĺžiť o ďalších 30 dní.

…“

21 Formulár jednotného vzoru európskeho zatykača sa nachádza v prílohe tohto rámcového rozhodnutia.

Holandské právo

22 Overleveringswet (zákon o odovzdávaní osôb) z 29. apríla 2004 (Stb. 2004, č. 195, ďalej len „OLW“) preberá rámcové rozhodnutie 2002/584 do holandského práva.

23 Článok 12 OLW stanovuje:

„Odovzdanie sa odmietne, pokiaľ je účelom európskeho zatykača vykonanie rozsudku vydaného na pojednávaní, na ktorom sa obžalovaný osobne nezúčastnil, okrem prípadu, ak by bolo v európskom zatykači uvedené, že v súlade s procesnými požiadavkami vydávajúceho členského štátu:

a) bol obžalovaný včas osobne predvolaný, a teda informovaný o stanovenom termíne a mieste pojednávania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa mu inými prostriedkami skutočne úradne oznámili informácie o stanovenom termíne a mieste tohto pojednávania tak, aby bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný vedel o plánovanom pojednávaní a bol informovaný o tom, že možno vydať rozhodnutie, ak sa na pojednávaní nezúčastní; alebo

b) bol obžalovaný informovaný o pojednávaní a splnomocnil advokáta podľa vlastného výberu alebo ustanoveného štátom, aby ho obhajoval v konaní, a tento advokát ho v konaní skutočne obhajoval; alebo

c) po tom, ako sa obžalovanému doručilo rozhodnutie a bol výslovne poučený o svojom práve na obnovu konania alebo odvolanie, na ktorých má obžalovaný právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zmene pôvodného rozhodnutia:
   1° výslovne uviedol, že proti rozhodnutiu nepodáva opravný prostriedok; alebo
   2° nepodal návrh na obnovu konania alebo odvolanie v rámci príslušnej lehoty; alebo

d) rozhodnutie obžalovanému nebolo osobne doručené, ale:
   1° rozhodnutie sa mu osobne doručí bezodkladne po odovzdaní a bude výslovne poučený o svojom práve na obnovu konania alebo odvolanie, na ktorých má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového;
   2° bude poučený o lehote, v ktorej musí podať návrh na obnovu konania alebo odvolanie, ako sa uvádza v príslušnom európskom zatykači.“

24 Príloha 2 OLW, nazvaná „Vzor európskeho zatykača…“, zodpovedá prílohe rámcového rozhodnutia 2002/584.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

25 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že officier van justitie bij de Rechtbank (prokurátor na súde) podal 22. februára 2017 na vnútroštátny súd, Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko), návrh týkajúci sa výkonu európskeho zatykača, ktorý 14. februára 2017 vydal Klaipėdos apygardos teismas (Krajský súd Klaipeda) (ďalej len „predmetný európsky zatykač“).

26 Týmto európskym zatykačom sa požaduje zatknutie a odovzdanie pána Tupikasa, litovského štátneho príslušníka bez bydliska či pobytu v Holandsku, na účely výkonu trestu odňatia slobody v Litve v trvaní jedného roka a štyroch mesiacov.

27 V tejto súvislosti uvedený európsky zatykač uvádza existenciu vykonateľného odsudzujúceho rozsudku, ktorý vydal 26. augusta 2016 Klaipėdos miesto apylinkės teismas (Okresný súd Klaipeda, Litva) a ktorým bol pán Tupikas odsúdený na tento trest celkovo za dva trestné činy podľa litovského práva. Ten istý európsky zatykač okrem toho spresňuje, že dotknutá osoba podala proti tomuto rozsudku odvolanie a že Klaipėdos apygardos teismas (Krajský súd Klaipeda) rozhodnutím z 8. decembra 2016 odvolanie zamietol, pričom odvolacie konanie neviedlo k zmene odsúdenia pána Tupikasa v prvostupňovom konaní.

28 Je nesporné, že pán Tupikas sa osobne zúčastnil na pojednávaní v prvostupňovom konaní.

29 Predmetný európsky zatykač však neobsahoval informácie o pojednávaní v odvolacom konaní, takže sa nevie, či sa vyžiadaná osoba zúčastnila na pojednávaní pred Klaipėdos apygardos teismas (Krajský súd Klaipeda), a ak nie, či vo vzťahu k tomuto pojednávaniu ide o jeden z prípadov uvedených v článku 4a ods. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutia 2002/584.

30 Vnútroštátny súd sa preto pýta, či v prípade, ako je ten vo veci samej, sa toto rámcové rozhodnutie uplatňuje iba na prvostupňové konanie, alebo aj na odvolacie konanie.

31 V prvom prípade sa uvedený súd domnieva, že by vo veci nemohol odmietnuť vykonanie predmetného európskeho zatykača, pretože dotknutá osoba sa osobne zúčastnila na pojednávaní pred prvostupňovým súdom.

32 Naopak, v druhom prípade by bolo potrebné požiadať vydávajúci súdny orgán o dodatočné informácie týkajúce sa odvolacieho konania pred rozhodnutím o vydaní pána Tupikasa.

33 Vnútroštátny súd sa domnieva, že existuje viacero skutočností svedčiacich v prospech výkladu, podľa ktorého je článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 uplatniteľný aj na odvolacie konanie, pokiaľ sa vec v rámci tohto konania opätovne meritórne preskúma.

34 V tejto súvislosti uvedený súd vychádza zo znenia písmen c) a d) článku 4a ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia, ktoré sa vzťahuje okrem iného na „obnovu konania alebo odvolanie,… ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov“.

35 Podľa vnútroštátneho súdu z tejto formulácie vyplýva, že sa uvedené ustanovenie vzťahuje na situáciu, v akej trestný súd rozhodol o veci samej v tom zmysle, že rozhodol o vine dotknutej osoby vzhľadom na trestný čin, ktorý sa jej vytýka, a prípadne jej uložil sankciu za tento trestný čin. Naopak, o taký prípad by nešlo, keby sa tento súd obmedzil na rozhodnutie o právnych otázkach ako v rámci kasačného opravného prostriedku.

36 Vnútroštátny súd dodáva, že znenie článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 neobmedzuje rozsah tohto ustanovenia na prvostupňové konanie, jeho písmená c) a d) výslovne odkazujú tak na „obnovu konania“, ako aj na „odvolanie“.

37 Okrem toho je takýto výklad článku 4a ods. 1 podporený cieľom sledovaným uvedeným ustanovením umožniť vykonávajúcemu orgánu vydať vyžiadanú osobu napriek jej neúčasti na konaní, v ktorom bola odsúdená, pri plnom dodržaní práva na obhajobu, tak ako Súdny dvor rozhodol v bode 43 rozsudku z 26. februára 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107), a v bode 37 rozsudku z 24. mája 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346).

38 Právo na obhajobu je totiž súčasťou práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 EDĽP a článku 47 Charty, takže pokiaľ členský štát zaviedol odvolacie konanie, je povinný dbať na to, aby dotknutá osoba mala v rámci tohto konania prospech zo základných záruk uvedených v uvedených ustanoveniach. Hoci má dotknutá osoba možnosť vzdať sa svojho práva na obhajobu, nemení to nič na tom, ako rozhodol Európsky súd pre ľudské práva, že trestný súd, ktorý musí opätovne rozhodnúť o vine alebo nevine dotknutej osoby, tak nemôže urobiť bez priameho posúdenia dôkazov osobne predložených obžalovaným, ktorý chce dokázať, že nespáchal skutok, ktorý má byť trestným činom. V takejto situácii samotná okolnosť, že dotknutá osoba si mohla uplatniť právo na obhajobu v prvostupňovom konaní, teda nepostačuje na to, aby sa mohlo dospieť k záveru, že požiadavky článku 6 EDĽP a článku 47 Charty boli splnené.

39 Vnútroštátny súd však uvádza, že určitý počet iných členských štátov taký výklad nepodporuje. Dalo by sa tiež namietať, že ak sa preukáže, že právo dotknutej osoby na obhajobu bolo v plnom rozsahu dodržané v rámci prvostupňového konania, zásada vzájomnej dôvery ukladá povinnosť vychádzať z toho, že orgány členského štátu pôvodu neporušili základné práva priznané právom Únie v rámci prípadných iných konaní. Súdny dvor však v tejto súvislosti ešte nerozhodol.

40 Za týchto podmienok Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Je odvolacie konanie,

– v ktorom bola vec meritórne preskúmaná a

– dotknutá osoba bola (opätovne) odsúdená a/alebo bolo potvrdené odsúdenie vydané v prvostupňovom konaní,

– vzhľadom na to, že [európsky zatykač] je určený na zabezpečenie výkonu tohto odsúdenia,

‚konaním, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia', v zmysle článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia [2002/584]?"

O naliehavom konaní

41 Vnútroštátny súd navrhuje, aby sa na predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania vzťahovali ustanovenia o naliehavom prejudiciálnom konaní podľa článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

42 Uvedený súd na podporu svojho návrhu uvádza skutočnosť, že pán Tupikas je v súčasnosti vo väzbe v Holandsku v očakávaní ďalšieho pokračovania konania o vykonaní predmetného európskeho zatykača, ktorý voči nemu vydali príslušné orgány Litovskej republiky.

43 Vnútroštátny súd okrem toho uvádza, že v tejto súvislosti nemôže prijať rozhodnutie predtým, ako Súdny dvor rozhodne o tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Odpoveď Súdneho dvora na položenú otázku má teda priamy a rozhodujúci vplyv na trvanie väzby pána Tupikasa v Holandsku vzhľadom na jeho prípadné vydanie na účely výkonu tohto európskeho zatykača.

44 V prvom rade treba konštatovať, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu rámcového rozhodnutia 2002/584, ktoré patrí do oblasti upravenej v hlave V tretej časti Zmluvy o FEÚ týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. V dôsledku toho možno tento návrh prejednať v naliehavom prejudiciálnom konaní.

45 V druhom rade, pokiaľ ide o kritérium naliehavosti, podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je potrebné zohľadniť okolnosť, že dotknutá osoba vo veci samej je v súčasnosti pozbavená slobody a že jej ponechanie vo väzbe závisí od rozhodnutia sporu vo veci samej (rozsudok z 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, bod 21 a citovaná judikatúra). Okrem toho je potrebné posúdiť situáciu dotknutej osoby v stave, v akom existovala ku dňu preskúmania návrhu, na základe ktorého sa požaduje, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v naliehavom konaní (rozsudok z 24. mája 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, bod 22 a citovaná judikatúra).

46 V prejednávanej veci je na jednej strane nesporné, že k tomuto dňu bol pán Tupikas pozbavený slobody. Na druhej strane jeho ponechanie vo väzbe závisí od vyriešenia sporu vo veci samej, keďže opatrenie spočívajúce v jeho vzatí do väzby bolo podľa vysvetlení predložených vnútroštátnym súdom nariadené v rámci výkonu predmetného európskeho zatykača.

47 Za týchto podmienok piata komora Súdneho dvora 8. júna 2017 na základe návrhu sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta vyhovela návrhu vnútroštátneho súdu, aby sa na tento návrh na začatie prejudiciálneho konania vzťahovali ustanovenia o naliehavom prejudiciálnom konaní.

O prejudiciálnej otázke

48 Vnútroštátny súd sa prostredníctvom položenej otázky v podstate usiluje určiť rozsah pojmu „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ v zmysle článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 v prípade, že boli vydané viaceré súdne rozhodnutia v členskom štáte, ktorý vydal európsky zatykač, pričom prinajmenšom v jednom prípade sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila na pojednávaní. Vnútroštátny súd sa konkrétne pýta, či je v takom prípade potrebné na účely uplatnenia uvedeného ustanovenia za rozhodujúce považovať odvolacie konanie.

49 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je rámcové rozhodnutie 2002/584 založené na zásade vzájomného uznávania, ktorá predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce, ktorý sa, ako vyplýva z odôvodnenia 6 tohto rámcového rozhodnutia, opiera o vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľa vytýčeného Úniou, a to stať sa priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, body 25 až 28 a citovaná judikatúra).

50 Na tento účel uvedené rámcové rozhodnutie vo svojom článku 1 ods. 2 stanovuje pravidlo, podľa ktorého členské štáty vykonávajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia. Okrem prípadov výnimočných okolností vykonávajúce súdne orgány môžu odmietnuť vykonať takýto zatykač len v prípadoch nevykonania, ktoré sú vyčerpávajúcim spôsobom upravené v rámcovom rozhodnutí 2002/584, pričom výkon európskeho zatykača možno podriadiť iba podmienkam, ktoré taxatívne stanovuje uvedené rámcové rozhodnutie. V dôsledku toho platí, že vzhľadom na to, že vykonanie európskeho zatykača predstavuje zásadu, odmietnutie vykonania je poňaté ako výnimka, ktorá sa musí vykladať reštriktívne (rozsudok z 29. júna 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 19 a citovaná judikatúra).

51 Uvedené rámcové rozhodnutie výslovne uvádza jednak dôvody povinného (článok 3) a nepovinného nevykonania európskeho zatykača (články 4 a 4a), jednak záruky, ktoré musí v určitých prípadoch poskytnúť členský štát, ktorý vydal zatykač (článok 5).

52 Pokiaľ ide o konkrétne o prípad, keď sa európsky zatykač týka trestu odňatia slobody uloženého rozhodnutím prijatým v neprítomnosti dotknutej osoby, článok 5 bod 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 vo svojom pôvodnom znení stanovoval pravidlo, podľa ktorého mohol vykonávajúci členský štát odovzdanie dotknutej osoby za tohto predpokladu podmieniť tým, že je v členskom štáte, ktorý vydal zatykač, zaručená obnova konania za účasti tejto osoby.

53 Toto ustanovenie bolo zrušené rámcovým rozhodnutím 2009/299 a v rámcovom rozhodnutí 2002/584 nahradené novým článkom 4a, ktorý obmedzuje možnosť odmietnuť vykonanie európskeho zatykača tým, že presne a jednotne vymenúva podmienky, za ktorých uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v konaní, na ktorom sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, nemožno odmietnuť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. februára 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 41).

54 Podľa článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, ak sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila na konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, okrem prípadov, keď je z európskeho zatykača zrejmé, že boli splnené podmienky stanovené v písmenách a) až d) tohto ustanovenia.

55 Z toho vyplýva, že vykonávajúci súdny orgán je v zásade povinný vykonať európsky zatykač bez ohľadu na neprítomnosť dotknutej osoby na konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, ak sa potvrdilo, že boli splnené podmienky stanovené v článku 4a ods. 1 písm. a), b), c) alebo d) tohto rámcového rozhodnutia.

56 V tejto súvislosti článok 4a ods. 1 písm. a) a b) uvedeného rámcového rozhodnutia stanovuje, že ak si bola osoba odsúdená v neprítomnosti v dostatočnom predstihu vedomá plánovaného konania a bola informovaná o tom, že možno vydať rozhodnutie, ak sa na konaní nezúčastní, alebo ak dotknutá osoba, vedomá si plánovaného konania, splnomocnila právneho zástupcu, aby ju obhajoval, vykonávajúci súdny orgán je túto osobu povinný odovzdať.

57 Navyše článok 4a ods. 1 písm. c) a d) toho istého rámcového rozhodnutia vymenúva prípady, v ktorých je vykonávajúci súdny orgán povinný vykonať európsky zatykač, aj keby dotknutá osoba mala nárok na obnovu konania, pretože v tomto zatykači je stanovené, že buď sa dotknutá osoba nedomáhala možnosti podať návrh na obnovu konania, alebo ešte len bude výslovne poučená o svojom práve na obnovu konania.

58 Ako Súdny dvor už rozhodol, cieľom článku 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany a umožniť vykonávajúcemu orgánu vydať dotknutú osobu napriek jej neprítomnosti na konaní, v ktorom bola odsúdená, pri plnom dodržaní jej práva na obhajobu (rozsudok z 24. mája 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, bod 37).

59 Inými slovami, zásady vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania, na ktorých je založené toto rámcové rozhodnutie, nemôžu akýmkoľvek spôsobom zasahovať do základných práv zaručených dotknutým osobám.

60 Treba totiž pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora treba pravidlá sekundárneho práva Únie vykladať a uplatňovať pri rešpektovaní základných práv (pozri najmä rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 59), ktorých inherentnou súčasťou je dodržiavanie práv na obhajobu vyplývajúcich z práva na spravodlivý proces, ktoré je zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty, ako aj v článku 6 EDĽP.

61 Článok 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 tak uvádza, že „nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 [EÚ]“.

62 Článok 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2009/299 v tejto súvislosti spresňuje, že ciele, ktoré sleduje, sú „posilniť procesné práva osôb, voči ktorým prebieha trestné konanie, …a najmä zlepšiť vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí medzi členskými štátmi“. Čo sa týka článku 1 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia, ktorý preberá obsah článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, výslovne odkazuje na potrebu zaručiť právo na obhajobu osobám, voči ktorým prebieha trestné konanie, a zdôrazňuje povinnosť prislúchajúcu súdnym orgánom členských štátov dodržiavať základné práva.

63 Rámcové rozhodnutie 2002/584 treba teda vykladať takým spôsobom, ktorý je spôsobilý zabezpečiť súlad s požiadavkami dodržiavania základných práv dotknutých osôb bez toho, aby sa spochybnila účinnosť systému súdnej spolupráce medzi členskými štátmi, ku ktorého základným prvkom patrí európsky zatykač, ako ho stanovuje normotvorca Únie.

64 Pojem „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ v zmysle článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 treba v situácii opísanej v bode 48 tohto rozsudku vyložiť s prihliadnutím na tieto úvahy.

65 V tomto smere treba po prvé pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora z požiadaviek jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, si v zásade vyžaduje autonómny a jednotný výklad v celej Únii, ktorý musí zohľadňovať kontext ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou (rozsudok z 24. mája 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, bod 28 a citovaná judikatúra).

66 Hoci je pravda, že rámcové rozhodnutie 2002/584 a najmä jeho článok 4a ods. 1 obsahuje viacero výslovných odkazov na právo členských štátov, žiadny z týchto odkazov sa netýka pojmu „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ v zmysle tohto ustanovenia.

67 Za týchto podmienok treba konštatovať, že tento výraz, ktorý je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, treba chápať ako autonómny pojem práva Únie a vykladať ho jednotne na celom jej území nezávisle od jeho kvalifikácie v členských štátoch.

68 Tento výklad okrem toho potvrdzuje aj genéza rámcového rozhodnutia 2009/299. Ako totiž vyplýva z odôvodnení 2 a 4 tohto rozhodnutia, normotvorca Únie v nadväznosti na konštatovanie, že neexistencia jednotnej úpravy otázok súvisiacich s rozhodnutiami vydanými v konaní, na ktorom sa dotknutá osoba nezúčastnila, by mohla sťažiť súdnu spoluprácu, považoval za nevyhnutné ustanoviť jasné a spoločné dôvody odmietnutia uznania rozhodnutí vydaných v konaní, na ktorom sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, bez toho, aby upravil formy a metódy vrátane procesných požiadaviek, ktoré sa spravujú vnútroštátnym právom členských štátov a ktoré sa využívajú na dosiahnutie výsledkov vymedzených v uvedenom rámcovom rozhodnutí (rozsudok z 24. mája 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, bod 31).

69 Po druhé treba konštatovať, že pojem „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ uvedený v článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 nemožno definovať presnejšie ani na základe samotného znenia tohto ustanovenia. Tento pojem totiž nie je definovaný, ani inak spresnený, a tak názov uvedeného článku iba odkazuje na „rozhodnutia vydané v konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila“.

70 Rozsah pôsobnosti predmetného pojmu treba za týchto podmienok stanoviť s prihliadnutím na jeho kontext. Na tento účel treba do úvahy vziať po tretie ostatné ustanovenia tohto rámového rozhodnutia, medzi ktoré bol vložený článok 4a ods. 1.

71 V tejto súvislosti treba uviesť, že hoci sú v článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584 použité slovné spojenia „vykonateľný rozsudok“ alebo „iné vykonateľné súdne rozhodnutie s rovnakým účinkom“ a vykonateľnosť je rozhodujúca na určenie okamihu, od ktorého možno vydať európsky zatykač, v rámci článku 4a ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia táto vykonateľnosť nie je natoľko

relevantná. Na účely výkladu uvedeného článku 4a ods. 1 treba naopak prihliadnuť na skutočnosť, že „rozhodnutie“ alebo „rozsudok“ sú „konečné“, ako analogicky vyplýva z ďalších relevantných ustanovení uvedeného rámcového rozhodnutia.

72 Článok 3 bod 2 a článok 8 písm. f) rámcového rozhodnutia 2002/584 uvádzajú „konečný rozsudok“, ktorým bol uložený trest. Pokiaľ ide o článok 2 ods. 1 tohto rozhodnutia, odkazuje na „trest alebo ochranné opatrenia“, zatiaľ čo v článku 4 tohto rámcového rozhodnutia sa v bode 3 používa výraz „definitívny rozsudok“ a v bode 5 „s konečnou platnosťou odsúdená osoba“.

73 To isté platí pre viaceré odôvodnenia rámcových rozhodnutí 2002/584 a 2009/299. V odôvodnení 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa uvádza slovné spojenie „s konečnou platnosťou odsúdené“, zatiaľ čo v odôvodneniach 2 a 5 rámcového rozhodnutia 2009/299 sa používa výraz „konečné justičné rozhodnutia“.

74 Treba teda konštatovať, že pojem „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ treba v zmysle článku 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 chápať tak, že sa ním označuje konanie vedúce k prijatiu súdneho rozhodnutia, ktorým bola osoba, ktorej odovzdanie sa požaduje v rámci výkonu európskeho zatykača, odsúdená s konečnou platnosťou.

75 Taký výklad pojmu „rozhodnutie“ je navyše v súlade s výkladom pojmu „konanie, ktoré viedlo k odsúdeniu“, ktorý na účely výkladu článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 vykonal Súdny dvor v bode 37 rozsudku z 24. mája 2016, Dworzecki, (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346).

76 Navyše hoci môže odsúdenie s konečnou platnosťou v určitých prípadoch splývať s vykonateľným trestnoprávnym rozhodnutím, tento aspekt upravujú aj naďalej jednotlivé vnútroštátne procesné pravidlá, najmä pokiaľ bolo v rámci po sebe idúcich stupňov konania vydaných viacero rozhodnutí.

77 Pokiaľ teda členský štát, ktorý vydal zatykač, zaviedol, ako je to v prejednávanej veci, systém dvojstupňového konania, takže trestné konanie prebieha na viacerých stupňoch a možno v ňom vydať niekoľko po sebe idúcich súdnych rozhodnutí, treba po štvrté určiť, ktoré z nich možno považovať za stupeň, na ktorom došlo k odsúdeniu s konečnou platnosťou v zmysle bodu 74 tohto rozsudku.

78 Ako na jednej strane vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, pojem „odsúdenie“ v zmysle EDĽP označuje rozhodnutie o vine nadväzujúce na zákonné preukázanie trestného činu a uloženie trestu odňatia slobody alebo iného opatrenia spojeného s odňatím slobody (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP z 21. októbra 2013, Del Río Prada v. Španielsko, ES:ECHR:2013:1021JUD004275009, bod 123 a citovanú judikatúru).

79 Na druhej strane Európsky súd pre ľudské práva opakovane rozhodol, že pokiaľ je stanovené odvolacie konanie, treba v tomto konaní rešpektovať záruky vyplývajúce z článku 6 EDĽP, najmä ak dochádza na základe opravného prostriedku, ktorý možno podať proti rozhodnutiu vydanému v prvostupňovom konaní, k preskúmaniu v plnej jurisdikcii, pričom odvolací súd má právomoc opätovne preskúmať danú vec a v rámci toho preskúmania posudzuje dôvodnosť obvinení zo skutkového a právneho hľadiska, a teda aj k rozhodnutiu o vine či nevinne dotknutej osoby v závislosti od predložených dôkazov (pozri v tomto zmysle rozsudky ESĽP z 26. mája 1988, Ekbatani v. Švédsko, ES:ECHR:1988:0526JUD001056383, body 24 a 32; z 26. októbra 2000, Kudła v. Poľsko, ES:ECHR:1988:0526JUD001056383, bod 122; z 18. októbra 2006, Hermi v. Taliansko, ES:ECHR:2006:1018JUD001811402, body 64 a 65; z 25. apríla 2013, Zahirović v. Chorvátsko, ES:ECHR:2013:0425JUD005859011, bod 56, ako aj zo 14. februára 2017, Hokkeling v. Holandsko, ES:ECHR:2017:0214JUD003074912, body 56 a 58).

80 Z tejto judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva tiež vyplýva, že pokiaľ je stanovené dvojstupňové konanie, na základe okolnosti, že dotknutá osoba si skutočne mohla uplatniť svoje právo na obhajobu v prvostupňovom konaní, nemožno dospieť k záveru, že jej boli nevyhnutne priznané záruky uvedené

v článku 6 EDĽP, pokiaľ odvolacie konanie prebehlo v jej neprítomnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. februára 2017, Hokkeling v. Holandsko, ES:ECHR:2017:0214JUD003074912, body 57, 58 a 61).

81 V dôsledku toho, pokiaľ konanie prebiehalo na viacerých stupňoch, na ktorých boli vydané po sebe idúce rozhodnutia, z ktorých prinajmenšom jedno bolo vydané v neprítomnosti dotknutej osoby, za „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ v zmysle článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 treba považovať stupeň konania, na ktorom bolo vydané posledné z týchto rozhodnutí, pokiaľ dotknutý súd s konečnou platnosťou rozhodol o vine dotknutej osoby a odsúdil ju na taký trest, ako je opatrenie spojené s odňatím osobnej slobody, po tom, ako zo skutkového a právneho hľadiska preskúmal skutočnosti v prospech i neprospech, čo prípadne zahŕňa aj zohľadnenie osobnej situácie tejto dotknutej osoby.

82 Tento výklad je v celom rozsahu v súlade s požiadavkami dodržiavania práva na obhajobu, ktoré má zaručiť práve článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584, ako vyplýva z bodov 58 a 59 tohto rozsudku.

83 Pre dotknutú osobu je totiž relevantné súdne rozhodnutie, ktorým sa s konečnou platnosťou vo veci samej rozhodlo v tom zmysle, že proti nemu nemožno podať žiadny riadny opravný prostriedok, takže má priamy vplyv na jej osobnú situáciu vzhľadom na rozhodnutie o vine a prípadne o treste odňatia slobody, ktorý sa má vykonať.

84 Práve v tomto štádiu konania musí mať dotknutá osoba možnosť v celom rozsahu uplatniť svoje právo na obhajobu, aby mohla účinne uviesť svoje tvrdenia a ovplyvniť tak konečné rozhodnutie, ktoré môže viesť k odňatiu jej osobnej slobody. Výsledok, ku ktorému vedie toto konanie, je v tomto kontexte irelevantný.

85 Za týchto podmienok aj za predpokladu, že právo na obhajobu v prvostupňovom konaní nebolo v celom rozsahu dodržané, možno túto vadu úspešne odstrániť v odvolacom konaní, ak sa v ňom dodržia všetky záruky spravodlivého procesu.

86 Inými slovami, pokiaľ sa dotknutá osoba zúčastnila na konaní o opätovnom preskúmaní veci samej, ale nezúčastnila sa na prvostupňovom konaní, článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 sa neuplatní. Pokiaľ sa naopak dotknutá osoba zúčastnila na prvostupňovom konaní, nie však na konaní na súde, ktorý vec opätovne meritórne preskúmal, súdny orgán, ktorý vydal zatykač, bude musieť overiť skutočnosti uvedené v tomto článku.

87 Výklad pojmu „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ uvedený v bodoch 81 až 84 tohto rozsudku okrem toho najlepšie umožňuje dosiahnuť cieľ, ktorý sleduje toto rámcové rozhodnutie a ktorý spočíva v zjednodušení a zrýchlení spolupráce v oblasti súdnictva medzi členskými štátmi na základe zásad vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania, pretože sa zameriava na fázu konania, ktorá je v nadväznosti na opätovné meritórne preskúmanie veci rozhodujúca pre odsúdenie dotknutej osoby.

88 Naopak, pokiaľ by sa malo konštatovať, že rozhodnutie, ktoré predchádza takému definitívnemu rozhodnutiu, môže tiež viesť k uplatneniu článku 4a rámcového rozhodnutia 2002/584, takýto výklad by mohol nevyhnutne predĺžiť, či dokonca vážne narušiť postup odovzdania.

89 Ako navyše vyplýva z bodu 57 návrhov generálneho advokáta, výklad písmena d) formulára jednotného vzoru európskeho zatykača, ktorý sa nachádza v prílohe rámcového rozhodnutia 2002/584, potvrdzuje, že informácie, ktoré v ňom musí súdny orgán, ktorý vydal zatykač, uviesť, sa týkajú iba poslednej fázy konania, v ktorej došlo k meritórnemu preskúmaniu veci.

90 Presnejšie, pokiaľ ide o taký prípad ako vo veci samej, keď konanie prebiehalo na dvoch po sebe idúcich stupňoch, teda na prvom stupni, po ktorom nasledovalo odvolacie konanie, na účely článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 je relevantný iba stupeň konania, na ktorom bolo prijaté rozhodnutie o odvolaní, pokiaľ bolo na tomto stupni konania vydané rozhodnutie, proti ktorému už nemožno podať riadny opravný prostriedok, a je ním s konečnou platnosťou meritórne rozhodnuté o veci.

91 V dôsledku toho v takej veci, ako je prejednávaný prípad, práve v súvislosti s rovnakým odvolacím konaním musí jednak súdny orgán, ktorý vydal zatykač, poskytnúť informácie uvedené v článku 8 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 a jednak vykonávajúci súdny orgán je v súlade s článkom 15 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia oprávnený požadovať poskytnutie doplňujúcich informácií, ktoré považuje za potrebné na to, aby mohol rozhodnúť o odovzdaní dotknutej osoby.

92 Presnejšie, pokiaľ ide o povinnosti vykonávajúceho súdneho orgánu, treba pripomenúť, že záväzný charakter rámcových rozhodnutí ukladá vnútroštátnym orgánom a najmä vnútroštátnym súdnym orgánom povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. júna 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, bod 34, a z 29. júna 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 31).

93 Pokiaľ sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila na konaní, na ktorom sa prijalo rozhodnutie, ktorým sa s konečnou platnosťou meritórne rozhodlo o veci, teda o jej odsúdení, vykonávajúci súdny orgán musí pri uplatňovaní článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 overiť, či situácia, ktorá mu bola predložená, zodpovedá niektorému z prípadov opísaných v písmenách a) až d) tohto ustanovenia.

94 Také overenie sa vykoná na základe informácií vyplývajúcich tak z európskeho zatykača, ako aj z prípadných doplňujúcich alebo dodatočných informácií vyžiadaných na základe článku 15 ods. 2 a 3 rámcového rozhodnutia 2002/584.

95 Pokiaľ by sa preukázalo, že situácia, ktorá bola vykonávajúcemu súdnemu orgánu predložená, zodpovedá niektorému z prípadov opísaných v článku 4a ods. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutia 2002/584, bol by povinný vykonať európsky zatykač a povoliť odovzdanie vyžiadanej osoby, ako vyplýva z bodov 50 a 55 tohto rozsudku.

96 Okrem toho, keďže článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 stanovuje dôvod, pre ktorý možno odmietnuť vykonanie európskeho zatykača, a prípady uvedené v odseku 1 písm. a) až d) uvedeného článku sú koncipované ako výnimky z tohto dôvodu, Súdny dvor už rozhodol, že vykonávajúci súdny orgán môže, a to aj po tom, ako konštatoval, že tieto prípady sa nevzťahujú na situáciu osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, zohľadniť iné okolnosti, ktoré mu umožňujú ubezpečiť sa, že odovzdaním dotknutej osoby sa neporuší jej právo na obhajobu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. mája 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, body 50 a 51).

97 Rámcové rozhodnutie 2002/584 v tejto súvislosti vykonávaciemu súdnemu orgánu nebráni, aby overil, či bolo dodržané právo dotknutej osoby na obhajobu, a pritom riadne zohľadnil všetky okolnosti veci, ktorá mu bola predložená, vrátane informácií, ktoré môže mať sám k dispozícii, ak tým nie je dotknuté dodržanie lehôt stanovených v článku 17 tohto rámcového rozhodnutia.

98 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať, že pokiaľ členský štát, ktorý vydal zatykač, upravil trestné konanie spôsobom, ktorý obsahuje viacero stupňov, a teda v ňom možno prijať viacero po sebe idúcich súdnych rozhodnutí, z ktorých prinajmenšom jedno bolo vydané v neprítomnosti dotknutej osoby, pojem „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ v zmysle článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa má vykladať v tom zmysle, že odkazuje iba na stupeň konania, na ktorom bolo vydané rozhodnutie, ktorým sa na základe opätovného meritórneho preskúmania veci zo skutkového i právneho hľadiska s konečnou platnosťou rozhodlo o vine dotknutej osoby a ktorým jej bol uložený taký trest, ako je opatrenie spojené s odňatím osobnej slobody.

99 Také odvolacie konanie, o aké ide vo veci samej, v zásade patrí do pôsobnosti tohto pojmu. Prislúcha však vnútroštátnemu súdu zistiť, či vykazuje vyššie uvedené znaky.

O trovách

100 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Pokiaľ členský štát, ktorý vydal zatykač, upravil trestné konanie spôsobom, ktorý obsahuje viacero stupňov, a teda v ňom možno prijať viacero po sebe idúcich súdnych rozhodnutí, z ktorých prinajmenšom jedno bolo vydané v neprítomnosti dotknutej osoby, pojem „konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia“ v zmysle článku 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že odkazuje iba na stupeň konania, na ktorom bolo vydané rozhodnutie, ktorým sa na základe opätovného meritórneho preskúmania veci zo skutkového i právneho hľadiska s konečnou platnosťou rozhodlo o vine dotknutej osoby a ktorým jej bol uložený taký trest, ako je opatrenie spojené s odňatím osobnej slobody.

Také odvolacie konanie, o aké ide vo veci samej, v zásade patrí do pôsobnosti tohto pojmu. Prislúcha však vnútroštátnemu súdu zistiť, či vykazuje vyššie uvedené znaky.

Podpisy